

Teesie

LAIŠKAS REDAKCIJAI

Šį kartą mūsų redakcija be laiško, tačiau tai puiki proga pasveikinti visus gržus į seminariją, taip pat ir naujuosius prope-deutinio kurso brolius. Kuo nuoširdžiausiai sveikiname ir linkime prasmingu bei mokslingu metu. O šią skiltį lai papuošia klierikų atstovo Jaroslavo sveikinamoji kalba mokslo metu inauguracionios proga.

Klerikas Jaroslav

*Jūsų Eminencija,
Jūsų Ekscelencija,
Jūsų Magnificencija,
atvykė į inauguracijos šventę kunigai,
dėstytojai, seminarijos darbuotojai, alumnai, mieli svečiai,*

klierikų vardu sveikinu Jus su naujujų mokslo metų pradžia. Tikriausiai visame pasaulyje yra jau įsigalėjusi tradicija, kad akademinius mokslo metus pradeda-me iškilminga jų inauguracija. Ne paslaptis, jog kiekvienais metais, inauguracijos metu, žodis suteikiamas ir alumnų atstovui, kad pasidalintų savo džiaugsmu, kuris tikriausiai šiandien apima kiekvieną iš mūsų. Taigi ta garbė - tos keletą minučių, kai širdis atrodo plaka dvigubai, ar netgi trigubai greičiau - šiemet teko man.

Esame klierikai, tai yra jauni žmonės, kurie esame persilaužimo laike, ieskantys Kristaus ir susitinkantys su Juo. Būtent seminarija yra tas reikšmingas mums laikas, kai kiekvienais metais rugpjūčio pabaigoje atvažiuojame čia, kad toliau galėtume gilintis į Jėzaus slė-pini.

Popiežiaus Benedikto XVI-ojo iniciatyva, nuo šių metų birželio 19 d. Bažnyčia mini Kungių metus. Patiems dvasininkams tai yra galimybė įsigilinti į savo kunigiską tapatybę, o tikintiesiems – raginimas mal-dai už kunigus. Manau, kad ir mums, besimokantiems kunigų seminarijoje, tai yra galimybė išsamiau pažvelgti į savo pašaukimą, atrasti šventų kunigų pavyzdžius, kurie visu savo gyvenimu tarnavo Dievui ir žmonėms. Neabejotina, kad vienu tokiu kunigų buvo šventasis Arso klebonas. Būdamas mažo kaimelio klebonu sugebėjo patraukti minias žmonių prie Dievo. Yra dar vienas išminties ir susitikimo su Dievu pavyzdys. Tai išminčiai lankantys gimusį Jėzų. Nors Kalėdos dar toli, tačiau noriu pasidalinti su jumis mintimis apie šiuos išminčius. Man atrodo, kad būtent šis šv. Rašto epizodas mums klierikams yra ypatingas, nes mes, kaip tie išminčiai, einame paskui žvaigždę,

vedančią mus pas Jėzų, kuris leidžia mums pažinti mūsų pašaukimą.

Kodėl išminčiai iš tolimų kraštų nuvyko į Betliejų? Atsaky-mas siejamas su žvaigžde, kurią pamatė užtekant ir kurioje atpažino Mesijo gimimo ženkla. Taip į ilgą kelią pastūmė juos vilties jėga. O kas kiekvieną iš mūsų pastūmėjo tam, kad šian-dien esame čia, o ne kur kitur? Kas mus čia atvedė, ar tai buvo naujos vilties žvaigždė? Mes, kaip tie išminčiai, išėjome iš sa-vo gimtuju namų ieškoti Mesijo - To, kuris parodo ir išgryrina mūsų pašaukimą. Šiandien Jis tai daro seminarijoje.

Seminarija — tai formacijos ir supratimo laikas. Todėl būtent šiandien mokslo metų inauguracijos minėjime, mes klierikai dekojame Dievui už mūsų ganytojus, seminarijos vadovybę, dvasios tėvus, dėstytojus, auklėtojus bei draugus, kurie mums padeda atpažinti ir puoselėti savo pašaukimą.

„Parpuolę ant žemės, ji pagarbino. (...) davė jam dovanų: aukso, smilkalų ir miro“. Stai viso kelio, kurį praėjo išminčiai kulminacinis taškas: susitikimas tampa šloviniu, veda prie tikėjimo ir meilės akto, kai atpažįstamas Jėzus, Dievo Sū-nus. Pradėdami mokslo metus išdriskime pasakyti: tegul Kris-tus būna mums viskuo. Mes jauni vyrai paaukokime Jam, ką turime brangiausio, kaip siūlė popiežius Jonas Paulius II: savo laisvės auksą, savo uolios maldos smilkalus ir savo meilės mirą.

Seminarija tai vieta kur būsimi kunigai ruošiasi misijoms. Išminčiai „gržo“ į savo kraštą ir tikriausiai paliudijo apie savo susitikimą su Jėzumi, Dievo Sūnumi. Mes irgi, jeigu Dievas leis, vieni - jau greitai, kiti - dar po kažkiek laiko for-macijos seminarijoje, būsime siunčiami pas žmones tam, kad liudytume patirtą Kristaus Tie-są ir Meilę. Grždami į savo kraštą išminčiai jau nebematė žvaigždės, kuri juos atvedė pas Mesiją. Šviesa buvo jau jų

širdyse, jiems buvo duota atsakomybė puoselėti patirtą Kristaus Meilę. Ar baigdami seminariją mes savo širdyse turėsime tą šviesą, nurodančią į Jėzų Kristų? Tai priklausys jau nuo mūsų pačių, nes Jėzus kiekvieną iš mūsų ragina pasilikti Jo meileje. Baigdamas linkiu mums klierikams ir visiems čia susirinku-siems įsklausyti į apaštalo Pauliaus žodžius iš II-ojo Laiško korintieciams: „**Galiausiai, broliai, džiaukite, tobulinkite, vienas kitą guoskite, būkite vieningi, taikiai gyvenkite, ir meilės bei ramybės Dievas bus su jumis**“.

Vasara — nuostabus laikas, dovanojantis įdomias patirtis ir pažintis. Keliems mūsų seminarijos klerikams ši vasara buvo šia prasme ypatinga. Klerikas Saulius vasaros pastoracinę praktiką atliko Vokietijoje, o Mykolas, Petras, Mozė ir Arūnas — Italijoje. Kviečiame susipažinti su klerikų patirtimi ir bent trumpam nusikelti už Lietuvos ribų.

Klerikas Saulius

Vokietija man visada buvo ir liks svajonių ir puikių galimybų šalis. Gal dėl to, kad pirmosios mano katalikiškos stovyklos buvo būtent Vokietijoje. Jau nuo vaikystės svajodavau, kaip aš baigės mokyklą gyvensiu ir dirbsiu Vokietijoje. Taigi gavės pasiūlymą vykti į Vokietijos parapiją, ilgai nesvarstęs sutikau, nors giliai širdyje ir buvo baimė, kad aš jau esu gerokai primiršęs vokiečių kalbą.

Vieną mėnesį praleidau Rytų Vokietijoje, *Bischofswerda* mieste, Šv. Beno Romos katalikų parapijoje. Tai gana didelis miestas savo plotu ir žmonių skaičiumi. Tačiau žmonių, kurie save laiko katalikais tame yra tik apie pusantro tūkstančio. Vokietijoje, o ypatingai Rytų Vokietijoje, taip jau yra, kad dauguma žmonių nėra katalikai. Norint atsakyti, kodėl taip yra, reikėtų pažvelgti į katalikų Bažnyčios istoriją Vokietijoje.

Aš patekau į labai veiklią ir gyvą parapiją, kurioje klebonas yra subūrės šaunų ir linksma kolektyvą. Parapijoje dirbama su pagyvenusiais žmonėmis, vaikais, ministrantais, katalikišku jaunuimu, taip pat vykdoma *Carito* veikla. Ypatingas klebono dėmesys skiriamas vaikų ir paauglių katalikiškam ugdymui. Klebonas turi ne mažai patirties darbe su jaunuimu, nes anksčiau jis buvo vyskupijos jaunimo sielovadininkas.

Šios parapijos

klebono pašaukimo istorija yra įdomi tuo, kad prieš studijas kungių seminarijoje, jis dvejus metus gyveno Benediktinų vienuolyne, nes norėjo būti ne kungi, o vienuoliu. Mano mėnesio praktikoje išryškėjo benediktiniška gyvenimo regula. Vos man atvykus į parapiją, su klebonu aptarėme tam tikras mūsų bendro gyvenimo taisykles. Sutarėme ryta ir vakarą kartu melsitis brevijoriaus malda, vidurdienį - Viešpaties Angelo malda. Mėnesio praktiką lydėjo benediktiniškas šūkis: „ora et labora“ (melskis ir dirbk). Taigi, kaip jau galima nuspėti, Vokie-

tijos parapijoje man teko ne mažai padirbėti, kartu su klebonu. O darbai buvo labai įvairūs, pradendant naujos oranžerijos įrengimui ir bai-giant namelio medyje statybomis. Deja, šio namelio įkurtuvį aš jau nespėjau pamatyti. Labai smagu ir linksma buvo dirbtis ir melstis kartu su klebonu. Paskutinę praktikos savaitę praleidau vaikų ir jaunimo stovykloje (RKW), kuri vyko klebonijos teritorijoje. Šioje stovykloje aš buvau vienas iš vadovų. Vadovavimas stovykloje, kai nelabai gerai moki kalbą yra nelengvas. Buvo gera proga vaikus pamokinti lietuvių kalbos. :)

Vienas mėnuo praleistas šioje parapijoje man davė nemažai naudos. Supratau, kad darbuojantis dėl bendro gérlio, kalbos trūkumas nėra didelė kliūtis. Taip pat sutikau kungių, kuris man tapo draugu ir pavyzdžiu. Igauvau patirties, kaip kasdien darbą galima suderinti su malda. Praktikos laikas labai greitai prabėgo. Kai reikėjo važiuoti į autobusų stotį mane apėmė gilus liūdesys. Visiškai nesinorėjo palikti parapijos ir žmonių su kuriais teko susitikti. Vienas mėnuo - nei daug, nei mažai, bet kai visa parapija mane taip šiltai ir nuoširdžiai priėmė, norėjosi pabūti ilgiau. Tačiau - kaip yra pasakės kažkoks protinges žmogus - „gero po truputį“. :)

vykus į parapiją, su klebonu aptarėme tam tikras mūsų bendro gyvenimo taisykles. Sutarėme ryta ir vakarą kartu melsitis brevijoriaus malda, vidurdienį - Viešpaties Angelo malda. Mėnesio praktiką lydėjo benediktiniškas šūkis: „ora et labora“ (melskis ir dirbk). Taigi, kaip jau galima nuspėti, Vokie-

Klierikas Petras

Ankstyvą birželio 27-osios dienos rytą išsiruošiau į kelionę, pilną nežinomybės, baimės ir jaudulio. Važiuojant į oro uostą pakelyje susitikau klieriką Mozę, kuris ne ką mažiau už mane turėjo pasiėmės daiktų ir mintyse atsidusau „aš ne vienas toks“. Oro uoste susitikome klieriką Arūną ir klieriką Dovydą, kuris buvo atlydėjęs Arūną. Ir netrukus toluojo šmékštéléjo kažkur matytas vaizdas, o tai buvo mūsų išlydėti atvykės rektorius kun. Žydrūnas. Padrašinės ir sustiprinės malda bei palaiminu jis išlydėjo mus į Italiją. Pro muitinę praėjome labai sklandžiai, netrukus išėdome į *Air Baltic* kompanijos lėktuvą. Skrydis tiek į priekį, tiek atgal buvo su persėdima Rigoje. Rygos oro uoste susitikome kuniga Renatą, o vėliau ir klierikus iš Telšių seminarijos. Dalinomės savo italų kalbos žiniomis, juokavome, užkandžiavome ir laukėme lėktuvo į Milaną. Malonus balsas per garsiakalbi pranešė, jog vyksta įsodinimas į mūsų lėktuvą ir po keliausdešimt minučių mes buvome vėl ore. Po lengvos kovos iškovoju vietą prie lango, tačiau gaila, kad visą vaizdą užstoto lėktuvo sparnas (nors imk ir nulaužk :) Skrydžio metu, vieniems meldžiantis, kitiems miegant, trečiems skaitinėjant italų kalbos žodynus priartėjome prie Milano oro uosto. Besileidžiant širdies dūžiai suaktyvėjo, bet ne dėl to, kad bijočiau daugiau iš lėktuvo neišlipti, tačiau pagalvojus, kad jau tuoj prasidės visiškai kitoks gyvenimas, kitoje, mažai pažistamoje aplinkoje. Nusileidimas buvo puikus, visi išlipome, bet džiaugsmo mano veide tikrai nepadaugejo. Netrukus, prie mūsų prisistatė kun. Renato brolis ir atsiėmė savo lagaminus judėjome prie balto autobusiuko. Kuo arčiau savo praktikos vietas, tuo darësi vis sunkiau, pradėjo į galvą liesti visokiausi nereikalingi klausimai: kaip susikalbésiu? kur gyvensiu? kokie bus namo šeimininkai? Ir dar daugybė kitų klausimų, kurių net nespėjau tinkamai suformuluoti, nes atvykome prie šv. Sebastijano oratorijos. Kunigas Renato mane pristatė vikarui ir šeimininkams, liepė jiems mane saugoti ir globoti.

Pirmosios dienos buvo sunkios; reikėjo susigaudyti naujoje aplinkoje, dar tas kalbos barjeras... Tačiau po kelėto dienų jau buvau išokęs į tam tikrą ritmą. Ryte pusryčiai, po jų eidavau į bažnyčią, kurioje kiekvieną rytą melsdavomės rožini, tuož po jo - šv. Mišios. Pasibaigus Eucharistijai eidavau į jaunimo namus, kuriuose buvo užsiemimai vaikams: ryto malda, giesmės, kartais katechezė, rankdarbiai, žaidimai ir pietūs oratorijoje. Po pietų turėjau apie pusvalandį laisvo laiko, kuomet sugriždavau į namus atsigerti kavos ir po to kartu su savo šeimininke *Assunta* bei jos dukra *Giulia* važiuodavome į kitą miestelio galą, kuria me rinkdavosi paaugliai. Ten pastovios programos niekada nebūdavo, nes kiekvieną dieną jie darydavo vis kitokias užduotis ir rankdarbius. Sugrižę iš paauglių susitikimo vakarieniuadavau su savo šeimininkais. Po to vienas arba kartu su savo šeimininkais eidavau į oratoriją žiūrėti futbolo ar tinklinio čempionato. Taip atrodė mano diena nuo pirmadienio iki penktadienio. Kartą per savaitę kartu su vaikais vykdavome į išvykas. Kelis kartus pabuvavo viename didžiausių šio regiono vandens parke, kartu su vaikais aplankėme taip pat nuotykių parką. Žinoma, dalyvavau ir keliose išvykose į kalnus su paaugliais. Pirmojoje išvykoje ikopėme į *Stavel* 2298 metrų viršūnę ir joje praleidome naktį, o anksti rytą buvo suorganizuotas kopimas uolomis. Kieta, ne ką mažiau įspūdinga, išvyka buvo su dviračiais ir velomo-

biliais prie upės, pravažiavome apie 70 kilometrų. Šioje iškyloje ne tik myniau dviračio pedalus, bet taip pat teko savo jėgas išbandyti žaidžiant vandens futbolą, specialiai tam pritaikytoje aikštėje.

Savaitgaliai aš buvau laisvas, todėl šias dienas paskyriaus susitikimui su mūsų seminaristais. Pirmajį savaitgalį kunigo Renato iniciatyva visi nuvykome į Veneciją. Antrajį savaitgalį kartu su Moze nusprendēme aplankyti Adrijos jūrą prie didžiausio Italijos uosto Genujoje, kuriame yra nuostabus jūrų muziejus. Trečią savaitgalį kartu su Moze aplankėme Arūną Salo mieste-

lyje, jo dėka pamatėme patį didžiausią Italijos ezerą ir įspūdingo grožio vienuolyną, įsikūrusį ant skardžio. Ketvirtos savaitės viduryje apžiūrėjau Breščijos miestą ir aplankiau Mozę jo naujojoje gimtinėje Izėjuje, mieste šalia ežero, kuriame didžiausia pasaulyje ežero sala – *Montizola*. Su linksmais nuotykiiais šiaip ne taip ją apėjome.

Visiškai laisvų dienų naturejau, tiksliau jų ir nenorėjau, todėl mano šeimininkai jau nuo pat pirmų dienų mane pradėjo lepinti įvairiausiomis kelionėmis ir išvykomis. Tik atvykės į Lumezanę, jau antrą dieną kartu su šeimininkais užkopėme į aukščiausią šios apylinkės viršūnę, kurioje yra senas vienuolynas ir kryžiaus kelias. Po kelionės į Genovą, jie man neleido nuobodžiauti ir anksti ryte, dar saulei nepatekėjus mes išvažiavome į Turino regioną, netoli Šveicarijos sienos, kur manės laukė didelis iššūkis - *Vioz* viršūnė, jos aukštis 3535 metrai. Po šešių valandų kelio aš pasiekiau savo aukščio rekordą, valio :). Paskutinėmis dienomis vikaras, kartu su mano šeimininkais man parodė šv. Simonos kalną, kuris, palyginus, buvo neaukštus (1670 metrų), bet kerinčio grožio: medžiais apaugęs ir karvių ganyklų nupuoštas.

Praktika Italijoje man buvo pati geriausia iš visų mano klierikavimo praktikų. Turėjau puikią progą praleisti vasaros mėnesį kitoje aplinkoje, susipažinti su italų kultūra, papročiais, kalba, virtuve. Įsi Jungiau į truputį skirtingą nuo mūsų liturgiją, susipažinau su vedusiu diakonu, pamačiau triukšmingąjį italų žiniamą, dalyvavau šventėse, jubiliejuose ir daugelyje kitokio pobūdžio renginiuose.

Linkiu visiems pabūti Italijoje, pajusti jos dvasią ir pasidžiaugti vietinių žmonių geranoriškumu, paprastumu ir, žinoma, emocingumu.

Klierikas Mozė

Italija... Jaukūs miestukai papuošti siauromis gatvelėmis bei čerpiniais namų stogais, besidriekiantys vynuogynai, juosia vienuolynų sienas, nuolat skambantis harmoningas italių šurmuly, į kurį įsiterpia bažnyčių varpų aidas – visa tai pritrenkia savo subtiliu grožiu. O kur dar tyvuliujantys ežerai, knibždantys gulbių ir ančių jauniklių ar kalnų fonas, ar nuolat žydinti augmenija, ar malonai šilti varkerai, papuošti gurmaniška vakiene, ar tylūs saulėtai rytai su tikra itališka kava (dar užuodžiuojas aromata)... Taip man prisi minimuose iškyla viešnagė Izėjuje (Iseo), nepaprasto grožio miestelyje Šiaurės Italijoje, kur praleidau trečdalį šios vasaros.

Tačiau tikrasis šio krašto grožis – patys žmonės. Ne apie jų išorę, žinoma, kalbant. Savo išvaizda man jie pasirodė labai

panašūs į lietuvius, daugumai jų radau atitikmenis savo lietuvių draugų tarpe. Visgi net ir vizualiai primindami man lietuvių, jie labai skyrėsi nuo jų. Jie laisvo, gyvo tikėjimo žmonės. Tikėjimas šiemis žmonėms toks artimas ir reikalingas, jog rodos, jis yra jų buities dalis, be kurios neapsieinama kasdienybėje. Jiems neįsivaizduojama, kaip galima būti netinkinčiu, kaip galima nebūti bendruomenės nariu ir kaip galima nesimelsti. Tai įaugę į jų kraują, kaip futbolas, didelės šeimos, kava, pasta ir vynas. Kartais net pasiilgdavau didingo šventinio Velykinio nekasdieniškumo – kaip mūsuose, kai išsitrukiamas gražiausias apdaras ir dalyvaujama neeilinėse apeigose. Kai stengiamasi gražiai atrodyti prieš žmones ir

prieš Dievą. Italai kitokie, jie nebijo Dievo, Dievas - jų kasdienybė. Gal todėl jie nebijo ir kunigų, noriai jiems talkininkauja, nuoširdžiai su jais bendrauja, mielai juos kviečiasi į svečius, labai juos saugo ir myli. Gal todėl kunigas, eidamas pagrindine gatve, vietoj trijų minučių už-

trunka gerą pusvalandį, nes viena po kitos atsiveria langinės su sveikinimų ir linkėjimų šūksniais. Gal todėl vaikai, it širšės prie medaus sukasi apie kunigo sutaną visai nebijodami pirmosios Komunijos pamokelių ir grėsmingo egzamino. Gal todėl katalikiškose stovyklose kiekviename miestelyje dalyvauja bent pusantro šimto vaikų, verkšlendami, kad tik vienas vasaros mėnuo toks ypatingas. Sakysite ir mūsų vaikai drąsūs, tačiau italių vaikų draugystė su kunigais, su Dievu nesibaigia prabėgus nerūpestingai vaikystei. Paaugliai, neretai maištaujantys prieš tėvus, puikiai sutaria su Dievu, dalijasi su Juo savo bėdomis ir džiaugsmais, palengva brėsta ne tik tikėjime, bet ir bendruomeniškume. Vėliau, jau suauge, jie patys imasi organizuoti įvairiausių renginių, neretai įtraukdami į juos ir dvasininkus. Bažnyčios ir miestelio gyvenimas vyksta tuo pačiu ritmu. Jei švenčiamos šventės, tai kartu su Bažnyčia, jei gedima - kartu su Ja. Jei aplankė alaus šventę, tai ir tikinčius, jei koks mitingas, tai vėlgi be Bažnyčios jis neapsieis. Pasijutau lyg gyvenčiau *Don Kamilio mažajame Pasaulyje*, kuris ne toks jau mažas. Bažnyčia italių nevaržo, atvirikščiai – juos išlaisvina ir pasilieka su jais visose gyvenimo situacijose, ne tik per Velykas ar Kalėdas, bet ir eilinės liturginių metų savaitės eilinių pirmadienjų, dirbant eilinių darbą.

Tai tik kelios mintys apie patirtį Italijoje. Negaliu leistis į atskirų bičiulių, atrastų Izėjuje, pristatymą ar Grest'o (stovyklos, kurioje dalyvavau) įspūdžius, ar kalbos subtilybes ir sunkumus, nes gmtų knyga. Tik noriu pasidžiaugti šių žmonių gyvu ir laisvu tikėjimu. Man tai buvo gražus liudijimas. Tikiuosi, kad ir mes, atsigavę po sunkių komunizmo metų, vieną dieną savo buityje atrasime paprastą, artimą ir savą Dievą. Gal ir mums malda taps mūsų īgimta buitim, be kurios būtų neįsivaizduojamas eilinio lietuvių gyvenimas. Gal ir mes vieną dieną susigyvensim su Bažnyčia, gal ir mums Ji taps šeimos nare, sédinčia prie vieno stalo ir kartu vakarienaujančia...

Klierikas Arūnas

Šią vasarą atlikau vieno mėnesio praktiką Italijoje Salo miestelio švč. Mergelės Marijos Apsilankymo parapijoje.

Ind'e (Insieme d'estate) – kartu vasarą. Kas tai? Tai dieninė stovykla nuo 9 iki 18 val., keturių savaitės nuo pirmadienio iki penktadienio oratorijoje su vaikais. O kas ta oratorija? Tai parapijos bendruomenės susibūrimo vieta su labai gerai organizuota struktūra. Yra gyvenamas korpusas (čia gyvena vikaras, jo tėvai ir praktiką atliekantis klierikas), koplyčia, susirinkimų salė, kino teatras, terasa, baras (mano praktikos metu neveikė, buvo remontuojamas), stadionas, futbolo ir krepšinio aikštė, vaikų žaidimų aikštėlė, stalo tenisas, kiti stalo žaidimai, virtuvė, kurioje kasdien buvo gaminami puikūs pietūs. I Ind'e Salo miestelyje susirenka apie 200 vaikų ir apie 60 sa-

vanorių. Viskam vadovauja parapijos vikaras don Angelo (kun. Andželo).

Pirmadienį oratorijoje iki pietų ruošdavome baigiamą šventę, vyresni parengdavo būsimo sekmadienio Evangelijos pristatymą-vaidinimą. Po pietų eidavome į baseiną, arba vykdavo žaidimų olimpiada oratorijoje. Antradienį būdavo ekskursija į Salo miestą ir susipažinimas su jo istorija. Trečiadienį vykdavome visai dienai į kalnus arba į parką, ten žaisdavome didžių žaidimų ir šiaip smagiai leisdavome laiką. Ketvirtadienį dalyvaudavome įvairiuose rankdarbių būreliuose, o po pietų žaisdavome oratorijoje. Penktadienį ruošdavomės uždarymo šventei: repetuodavome himną ir savo grupelės („žaliųjų“ – pavadinimas pagal kepurės spalvą) giesmę. Dar būdavo maldos ir pasidalinimo laikas grupelėje. Po pietų eidavome į baseiną. Šeštadienį būdavo palaimintas poilsio laikas. Sekmadienį švēsdavome šv. Mišias Salo Katedroje su visais Ind'e dalyviais ir jų šeimomis.

Pasiilgau Lietuvos. Mūsų gamtos, klimato, skanių lietuviškų patiekalų lietuvių kalbos. Tikra atgaiva būdavo mūsų lietuvių, nors ir reti, susitikimai.

Nepaisant sunkumų ir išbandymų šis praktikos laikas Italijoje buvo labai vaisingas. Tai buvo pasitikėjimo Dievu ir artimu laikas, augimo ir mokymosi laikas. Esu dėkingas Dievui ir visiems sutikiems geriemis žmonėmis už šį kartu praleistą laiką ir už galimybę pasijusti visuotinės Bažnyčios nariu.

Klierikas Mykolas

Pačiame vidurvasaryje, kai Lietuvoje prasideda įkyrūs lietūs, ištrūkau arčiau dykumų, kur net naktį temperatūra nenukrenta žemiau 30° C, tad striukei nuo lietaus nepavyksta ištrūkti iš lagamino nelaisvės, o švarkas tampa kankinimo priemone „Graiko Zorbos“ sirtakio siautuly. Monarchų ir prezidentų apsuptyje paminėjės šv. Brunono gimimo Dangui tūkstantmetį, skubėjau ir aš visai nežinoman kraštan, kurio palaima ir globa lydėjo kiekvieną Evangelijos nešėją. Trys broliai jau savaitę viešėjo Italijos šiaurėje, tad į ką kitą, jei ne į juos, galėjau nerimaudamas kreiptis, per ketverius studijų metus sugebėjės išsisavinti tik gestų kalbą? *Ciao, pas mus tutto bene, išskyru, kad nieks nieko nesupranta. Jei jie kalba adaptuotai, viskas aišku, jei mala, ir dar tarmiškai, tiesiog šypsokis. Tada jie supranta, kad esi neįgalus ir nesikabinėja* :) Šitaip padra-

sintas nusileidau *Fiumicino* oro uoste ir nutariau keturioms persėdimo valandoms atsigavinti tvoskiančiu Romos karščiu. Pasirodo, ne taip paprasta ištrūkti iš Leonardo da Vinci oro uosto labirintų: viena, išvydęs užrašus *uscita* nė iš tolo nepagalvoji, kad tai tas pats, kas skambusis *exit*, antra, reikia apsispręsti, kurią *uscita*'os spalvą pasirinkti – žalią ar raudonąją. Nutaręs, kad daugelis užsieniečių Lietuvos ieškotų kur nors Okeanijoje, suku raudonojo išėjimo link, tačiau greitai nugali smalsumas – o jeigu prasmukčiau pro žaliajį, tikriems

europeičiams skirtaji, gal atsivertų itališkesnė Roma, nedūstanti nuo imigrantų? Tokius siužeto pakitus netrunka pastebėti karabinieriai, maloniai man pasiūlantys kondicionierių gaivą vietinėje arestinėje. Prisiminės brolių patarimus, subligu šypsena, tačiau šis pamokumas nepasirodo esąs teisingas: neigaliu manęs nepalaiko ir toliau kažką iniirtingai gestiku liuodami aiškina. Deja, mano išsivaizdavimas, kad per ketverius metus seminarijoje puikiai išsisavinau jei ne italų kalbą, tai bent joje vartojuamus gestus, subliūkšta: mano išmokti lietuviškai itališki judesiai tėra rašymas sugipsuotomis rankomis. Taigi griebiuosi paskutinio šiaudo – biurokratinės gudrybės – reikalauju vertėjo iš gestų į italų, iš italų į anglų ir iš anglų į suvalkiečių kalbas, slapta vildamasis, kad pareigūnai neturės tiek kantrybės ir iškart mane išsiūs į visų Italijos emigrantų širdį – Neapolį, būtent ten, kur man ir reikėjo. Matyt, tai, kad žinojau savo teises, jiems išpūdžio nepadarė, nes po nosimi pamojavo daiktu, *panašiu į bananą*, ir panoro atminimui pasilikti mano profilio nuotrauką. Keista ir liūdna pasidarė tuomet, kai, išvydę mano plastikinę tapatybės kortelę, pasieniečiai ėmė kažką nustebę šūkčioti ir vartydami rankose ją lyginti su vietiniiais popieriniaisiais dokumentais – supratau, kad mano žalias plastikas, nors jame neįrašytas nei svoris, nei akių spalva, užvérė man greitą tremtį į Neapolį ir mirktelejo žaliu užrašu *uscita*.

Keisti tie mano sutikti italai... Nei vienas nežinojo beveik įtikėtinos legendos apie kunigaikštį Palemoną, prieš amžius iš Romos atplaukusį į Baltijos pakrantę ir įkūrusį Lietuvą, nei vienas neprisipažino regėjės lietuvių iš Eurovizijos konkurse ar ant garbės pakylos krepšinio čempionatuose. Tiki kai kartu su visa Italija ir Aversos miesteliu ėmiau skanduoti *Cagnotto*, palaikydamas gražuolę italių šuolininkę Tanią pasaulio plaukimo čempionate Romoje, vienas pyplys Perugijoje ėmė ir paklausė: „Ką šiemet laimėjo Edita Pučinskaitė? O kiek įvarčių įspyrė Tomas Danilevičius?“ Italijos gilumoj, kur žmonės mano, kad Lietuva turėtų būti netoli Ukrainos, o lietuvių kalba yra slavų kalbų grupės dalis, vaikas pažiusta Lietuvos žmones, žino, kad jie yra iš Lietuvos ir atpažista mane kaip vieną iš jų.

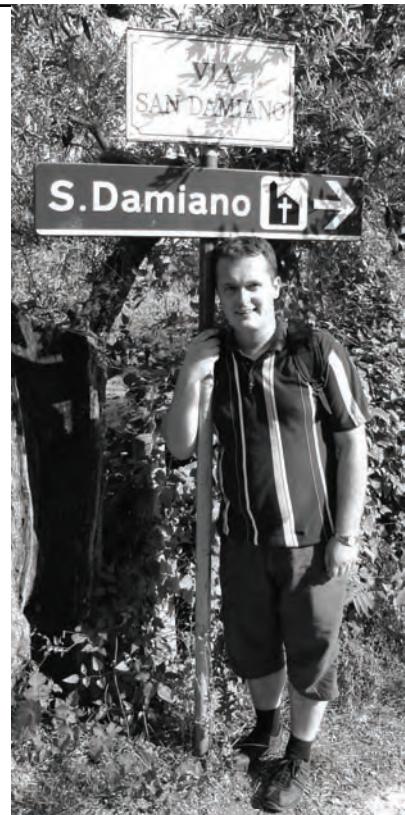

Puikūs žmonės tie italai... Be proto emocionalūs, gestikuliuojantys net kai kalba telefonu, tačiau labai kantrūs ir džiaugsmingi, kai supranta, ką norėjai pasakyti siaubingai iškraipydamas jų kalbą savo netaisyklingumu. Labai atviri ir svetingi, laukiantys savo namuose ir laimingi, kai tau jie iš tiesų patinka. Su ilgesiu išleidžiantys po ilgos viešnagės ir bene užsakę, kad lėktuvą Neapolio oro uoste pamestų ratą, būtų atidėti visi skrydžiai, o pagaliau pasiekus Romą paaiškėtų, jog orlaivis į Europos šiaurę seniai išskridęs, o man padovanotas dar vienas neįtikėtinas vakaras Ostijoje, kur vienoje parapijoje Mišiose klebonas nelauktai bendruomenei ima pasakoti apie neišdildomą lietuvių tautos tikėjimą Aušros Vartuose ir Kryžių kalne, iš kurių vos prieš kelias dienas buvo gržęs. Iš tiesų, mano miestelyje tarp jaunimo buvo keli, kuriems tekė lankytis Lietuvoje, tad visi mano pristatymai apie Lietuvą nublanko prieš jų, kad netgi aš pats panorau gržti į savo šalį ir išsitikinti, ar tikrai ten toks grožis ir baltas smėlis, ir ar iš tiesų Rojus žemėje yra išsikūręs Nidoje.

Bendruomeniški žmonės tie italai... Mėnesį gyvenau puikiai vienas kitą pažistančioje veiklioje bendruomenėje, kuri nusprendė ir perkėlė bažnyčią juosusią gatvę į kitą vietą, kad atsiverčtų aikštę, kurioje tikintieji galėtų drauge šventi ir gulti vienas kitą.

Tikintys žmonės tie italai... Nors, kaip ir pas mus, bažnyčiose pirmąsias vietas užima *bobutės*, mylinčios rožinių, tačiau visas garsiai ir drąsiai gieda, globoja jaunimą ir sekmadienio Mišiose užleidžia vietą gitaroms. Jauni žmonės, pasiskirstę į dvi amžiaus grupes, kiekvieną (!) vakarą renkasi prie bažnyčios esančioje aikštėje ir ten žaidžia kamuoliu, šėlioja, kalbasi, tiesiog būna kartu. Man tai buvo puiki galimybė patirti, kad jaunimas Italijoje yra panašus į „lietuviškai“ jaunimą, taip pat tiki, tik kur kas stipriau nesigėdindami liudija Dievo veikimą jų gyvenime.

Vienuolynu ir šventų vietų Italija... Matyt, visos pasaulio kongregacijos ar bendruomenės stengiasi savo generalinius namus įsteigti šioje šalyje, tad kiekviename lankytame kampelyje neįmanoma nesutikti seselių, ivairiaspalvėm skarelėm ryšincių. Žinoma, garsiausi vienuolynai pietuose yra du – Subiaco benediktinai ir Asyžiaus pranciškonai, išgrindę Pranciškaus kelią iki pat Romos ir įmelę savo baziliką sienas, kurių globoje norisi kuo ilgiau pasilikti. Ne vien Pranciškus su broliais, bet ir apaštalas Paulius keliao pietų keliais, praėjo mano gyventąjį Aversą ir stabtelėjo Pozzuolyje, įamžindamas ši Neapolio priemiestį Šventajame Rašte.

KUNIGŲ METUS MININT

**Popiežius Benediktas XVI.
Laiškas pradedant Kunigų
metus Jono Marijos Vianė-
jaus 150-ujų dies natalis
metinių proga**

Brangūs broliai kunigai!
(...) „Kunigystė yra Jėzaus Širdies meilė“, – mėgo sakyti šventasis Arso klebonas. Šis jaudinantis pasakymas leidžia mums, kupiniems švelnumo bei dėkingumo, prisiminti, kokia neišmatuojama dovana kunigai yra ne tik Bažnyčiai, bet ir visai žmonijai. Turiu galvoje visus kunigus, kurie kasdien nuolankiai siūlo

krikšcionims ir visam pasaulei Kristaus žodžius bei darbus, stengdamiesi savo mintimis, valia, jausmais ir visa gyvensena būti tokie, kaip jis. Kaip būtų galima nepabrežti jų apaštališkojo triūso, nenuilstamos ir nematomos tarnystės ir iš princiopo visutinės meilės? Ir ar neverta paminėti narsios ištikimybės daugybes kunigų, kurie, net supami sunkumų bei nesupratinimo, lieka ištikimi savo pašaukimui, „Kristaus draugais“, ypatingu būdu jo pašauktais, išrinktais ir pasiūstaais?

Aš pats nuoširdžiai tebeprisimenu pirmajį kleboną, šalia kurio, būdamas jaunas kunigas, tarnavau: jo pavyzdys man parodė, kaip be išlygų atsiuoti savo pastoraciniems užduotims ligi pat savo mirties, kuri jį ištiko teikiant Viatiką sunkiam lagoniui. I galvą taip pat ateina nesuskaičiuojama daugybė brolių kunigų, kuriuos esu sutikęs ir tebesutinku per savo pastoracines keliones į įvairias šalis, – kunigų, donai, kasdien vykdančių kunigiškąją tarnybą. Tačiau šventojo Arso klebono pavartota formulutė primena ir pervertą Jėzaus Širdį bei erškėčių vainiką ant jo galvos. Tad mintys krypssta ir į nesuskaičiuojamas kančios situacijas, į kurias kunigai įtraukti tiek patys būdami įvairių žmogiškosios skausmo patirties dalininkai, tiek ir dėl to, kad sulaukia nesupratinimo iš tų, kuriems tarnauja: kaip galima užmiršti daugybę kunigų, kurių orumas žeidžiamas, misijai trukdoma, persekiojimai verčia liudytį aukščiausią – savo gyvybės – kainą. (...) Arso klebonas buvo kuo nuolankiausias, tačiau kartu suprato, jog kaip kunigas esąs neįkainojama dovana savo žmonėms: „Geras ganytojas, ganytojas pagal Dievo širdį, yra didžiausias lobis, kokį

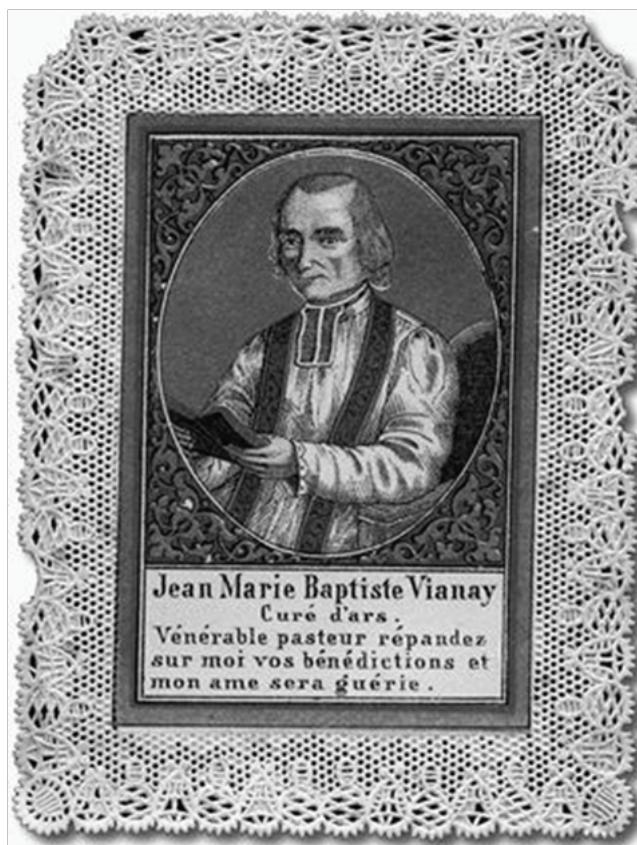
(...) Jo pavyzdžio paskatintas, norėčiau pabrėžti, jog bendradarbiavimo laukas turi apimti vis daugiau tikinčių pasauliečių, su kuriais kunigai sudaro kunigiskąją tautą ir tarp kurių gyvena, „kad visus juos vestų į meilės vienybę, patys mylédami vieni kitus broliška meile ir lenktyniaudami tarpusavio pagarba (Rom 12, 10)“. Šiame kontekste primintinas Vatikano II Susirinkimo gyvas paraginimas, kad kunigai pripažintų ir skatinčiu „pasauliečių vertę bei jiems skirtajį vaidmenį Bažnyčios misijoje... Noriai teišklauso pasauliečių, broliškai apsvarstydamis jų pageidavimus bei pripažindami jų patirtį ir kompetenciją įvairose žmogiškosios veiklos srityse, kad drauge su jais galėtų ižvelgti laiko ženklus“. Parapijiečius šventasis klebonas pirmiausia mokė savo gyvenimo liudijimu. Regėdami jo pavyzdį, tikintieji išmoko melstis, mielai pasilikdami prie tabernaklio pabūti su eucharistiniu Jézumi. „Norint gerai melstis, daug žodžių nereikia, – aiškino jiems klebonas. – Žinodami, kad Jézus yra ten, šventajame tabernaklyje, atverkime jam savo širdį, džiaukimės jo šventaja artybe. Tai pati gerausia malda“. Jis taip pat ragindavo: „Ateikite komunijos, mano broliai, ateikite pas Jézū. Ateikite, kad juo gyventumėte, kad galėtumėte su juo gyventi...“. „Tiesa, kad jūs to neversti, tačiau *jums to reikia!*“. Toks tikinčiųjų pratinimas prie eucharistinės artybės bei komunijos būdavo ypač paveikus, kai tikintieji matydavo jį aukojant šv. Mišias. Kas ten dalyvaudavo, sakydavo, jog „nebūtų įmanoma surasti kito, kuris geriau išreikštų garbinimą... Jis kupinas meilės žvelgdavo į Ostiją“. „Mišių aukos neatsveria visi geri darbai, nes tie darbai yra žmogaus, tuo tarpu šventosios Mišios – Dievo“, – sakė jis. Šventasis kunigas buvo įsitikinęs, kad nuo Mišių priklauso, ar kunigiskasis gyvenimas bus uolus: „Kunigas suglemba todėl, kad Mišioms skiria per menkai dėmesio! Mano Dieve, koks apgailėtinas kunigas, kuris Mišias aukoja taip, tarsi darytų ką nors iprasta“. O jis savo išročiu patarė per Mišių šventimą visada aukoti ir savo paties gyvenimą: „Kaip gerai elgiasi kunigas, kas ryta atnašaudamas save Dievui kaip auką!“. Toks asmeninis įsijautimas į Kryžiaus auką nuvesdavo jį – vienu vieninteliu dvansiniu judesiu – nuo altoriaus į klausyklą. (...) Valandų valandas būdamas bažnyčioje priešais tabernakulį, jis pasiekė, kad tikintieji émė juo sekti. Jie ateidavo aplankytį Jézaus, būdami tikri užtiksią ten ir kunigą, pasirengusį išklausyti ir atleisti. (...) Anuomet sakyta, kad Ardas tapęs „didžiule sielų ligonine“. „Malonė, kurią jis gavo [nusidėjiliams atversti], buvo tokia stipri, kad vydavosi juos nepalikdama jų ramybėje nė minutės“, – tikina pirmasis biografas. Šventasis klebonas irgi tą patį turėjo omenyje

sakydamas: „Ne nusidėjelis gržta pas Dievą, prašydamas atleidimo, bet pats Dievas vaikosi nusidėjelį ir skatina gržti pas Jį“. „Šis gerasis Išganytojas toks kupinas meilės, kad mūsų visur ieško“.

(...) Is Arso šventojo klebono mes, kunigai, galėtume pasimokyti ne tik neišsemiamo pasitikėjimo Atgailos sakramentu, akinančio vėl padaryti jį savo pastoracinių pastangų šerdimi, bet ir „išganymo dialogu“, kuris ten turi rutuliotis. Arso klebonas įvairių atgailautojų atžvilgiu laikydavosi kaskart skirtingai. Kurie prie jo klausyklos artindavosi, traukiami vidinio ir nuolankaus poreikio gauti Dievo atleidimą, tie sulaukdavo padrašinimo nerti į viską su savimi nusinešančią „sraunią dieviškojo gailestingumo upę“. O kas būdavo nusiminęs dėl savo silpnumo ir nepastovumo ir baimindavosi pakartotinių suklupimų ateityje, tam klebonas apreikšdavo Dievo slėpinį jaudinančio grožio pasakymu:

„Gerasis Dievas viską žino. Dar prieš jums nusidedant, jis jau žino, kad nusidėsite, ir vis dėlto jis jums atleidžia. Kokia didžiulė meilė mūsų Dievo, kuris savanoriškai net užmiršta ateiti, kad tik galėtų atleisti!“. Tuo tarpu kas išpažindavo savo kaltes drungnai ir beveik abejingai, tam jis savo ašaromis leidavo rintai ir aiškiai suvokti, kokia „pasibaurėtina“ esanti tokia laikysena: „Verkiu, nes jūs neverkiate“, – sakydavo jis. „Jei Viešpats nebūtų geras! Tačiau jis toks geras! Reikia būti laukiniu, kad šitaip elgtumeis tokio gero Tėvo akivaizdoje!“. Jis sužadindavo drungnųjų širdyje gailestį, pri-versdamas juos tarsi savo akimis pamatyti nuodėmkliausio veide „iškūnytą“ Dievo kančią dėl nuodėmių. Tiems, kurie pasirodydavo

trokštą gilesnio dvasinio gyvenimo ir tam pajégūs, jis plačiai atverdavo savo meilės gelmes, pareikšdamas, kaip neapsakomai nuostabu gyventi susivienijus su Dievu ir jo artybėje: „Viską daryti Dievo akivaizdoje, viskuo būti su Dievu, viską daryti, kad patiktum Dievui... Kaip tai nuostabu!“. Ir mokydavo šitaip melstis: „Mano Dieve, duok man malonę kuo labiau tave mylēti. Arso klebonas savo dienomis ištengė perkeisti tokios gausybės žmonių širdį ir gyvenimą todėl, kad jam pavyko padėti jiems suvokti gailestingąjį Dievo meilę. Toks skelbimas ir toks meilės tiesos liudijimas mūsų laikais irgi neatidėliotinas: *Deus caritas est* (1 Jn 4, 8). Jézaus žodžiu bei sakramentais Jonas Marija Vianėjus mokėjo ugdyti savo tautą, nors, įsitikinęs savo netinkamumu, neretai susvyruodavo ir net trokšdavo nusimesti tarnybos parapijoje atsakomybę, kurios nesijautė vertas. Tačiau, būdamas pavyzdingo klusumo, niekada nepaliko savo posto, nes buvo pagautas apaštališkos aistros darbuotis dėl sielų išganymo. Jis visą save atidavė savo pašaukimui bei misijai praktikuodamas griežtą askezę. (...)

Šiandieniame pasaulyje, lygai kaip ir nelengvais Arso klebono laikais, kunigui būtina savo gyvenimu bei veikla *galingai liudyti Evangeliją*. (...) Kad mumyse neatsivertų egzistencinė tuštuma ir neiškiltų pavojus mūsų tarnybos veiksmingumui, turime vis iš naujo saveš klausti: „Ar tikrai esame persisunkę Dievo žodžiu? Ar tai tikrai maistas, kuriuo gyvename labiau negu šio pasaulio duona ir daiktas? Ar tikrai jি pažiustum? Ar mylime? Ar tikrai jis mus taip giliai paliečia, kad pertvarko mūsų gyvenimą, mūsų mاستymą?“ Kaip Jézus pašaukė Dvyliką, kad šie būtų su juo (plg. Mk 3, 14), ir tik po to išsiuntė juos skelbtį, lygai taip ir mūsų dienomis kunigai pašaukti perimti tą „naują gyvenseną“, kuriai pradžią davė Jézus ir kurią sava padarė apaštalai. Būtent besalygiškas tos „naujos gyvensenos“ perėmimas ir ženklino Arso klebono kunigiskasias pastangas. (...)

Arso klebonas mokėjo tinka mai gyventi „Evangelijos patarimais“ savo kunigiskajame būvuje. Jo *neturtas* skyrėsi nuo būdingo pašvestajam asmeniui ar vienuoliui ir buvo toks, kokio laukiama iš pasaulietinio kunigo: nors ir disponavo didelemis piniginėmis lėšomis (pasiturintys piligrimai neužmiršdavo paremti jo karitatyvinį darbų), jis žinojo, jog visa skirta jo bažnyčiai, jo vargšams, našlaičiams, jo *Providence* mergaitėms, labiausiai skurstančioms šeimoms. Taigi buvo „turtingas, kad duotų kitiems, bet labai neturtingas sau pačiam“. Jis aiškindavo: „Mano paslaptis paprasta: atiduoti viską ir nieko sau nepasilaikyti“. Kai nieko neturėdavo, Arso klebonas patenkintas sakydavo į jи besikreipiantiems vargšams: „Šiandien esu toks pat vargas, kaip ir jūs“. Todėl gyvenimo pabaigoje visiškai ramiai galėjo pareikšti: „Nebeturiu nieko. Dabar gerasis Dievas gali mane pasišaukti, kada nori!“. Jo *skaistumas* irgi buvo toks, koks būtinės kunigo tarnybai. Galima sakyti, jog tai buvo skaistumas, prideramas tam, kuris nuolat lyti Eucharistiją ir karšta širdimi į ją žvelgia bei lygai taip pat karštai teikia ją savo tikintiesiems. Kalbėta, kad „jo žvilgsnis spindi skaistumą“, ir tikintieji tai pastebėdavo, kai jis įsimylėjusiomis akiomis žvelgdavo į tabernakulį. Jono Marijos Vianėjaus *klusumas* irgi neatskiriamas nuo skausmingo kasdienių savo tarny-

bos pareigų laikymosi. Žinoma, kaip dažnai jи kankindavusi mintis apie savo netinkamumą klebono tarnybai ir koks stiprus būdavęs troškimas pabėgti ir „vienuojoje apverkti savo varganą gyvenimą“. Tik klusumas bei aistra gelbėti sielas sulai-kydavo jи pasilikti. Sau ir savo tikintiesiems jis pareiškė: „Néra dviejų gerų būdų tarnauti Dievui. Téra vienas vienintelis – tarnauti jam taip, kaip jis nori“. Auksinė jo klusaus gyvenimo taisykla, regis, buvo ši: „Daryti tik tai, ką galima paaukoti gerajam Dievui“.

Kalbėdamas apie dvasingumą, ugdytinę Evangelijos patarimų praktikavimą, šiais Kunigų metais norėčiau kunigus paraginti pasinaudoti naujuoju pavasariu, šiomis dienomis žadinamu Bažnyčioje Šventosios Dvasios – taip pat per bažnytinius sajūdžius bei naujasių bendruomenes. „Dvasios dovanos daugiaiypės... Ji pučia, kur nori. Ji daro tai nelauktu būdu, nelauktose vietose ir ankšciau neįsivaizduojamomis formomis <...>, bet kartu parodo mums, jog veikia turėdama prieš akis vienatini kūną ir vienatino kūno vienybę“. (...)

Šventasis klebonas savo tikintiesiems visada primindavo, kad „Jézus Kristus, atidavęs mums viską, ką galėjo duoti, dar panoro palikti ir savo brangiausią turta – savo motiną“. Švenčiausiajai Mergelei patikiu šiuos Kunigų metus, prašydamas jos dosniai prisidėti, kad kiekvieno kunigo dvasioje atgimtu visiško atsidavimo Kristui ir Bažnyčiai idealai, įkvėpdavę šventojo Arso klebono mintis ir darbus. Savo besalygišką atsidavimą Dievui ir Bažnyčiai Jonas Marija Vianėjus maitino uoliu maldos gyvenimu ir aistringa meile nukryžiuotajam Jézui. Tepaskatina jo pavyzdys šiandien, kaip ir visada, tokiam reikalingam vienybės su vyskupu, vieno su kitu ir su pasauliečiais liudijimui. Nepaisant pasaulyje esančio blogio,

Kristaus Vakarienės menėje apaštalams ištarti žodžiai išlieka visada aktualūs: „Pasaulyje jūsų priespauda laukia, bet jūs būkite drąsus: aš nugalėjau pasaulį!“ (Jn 16, 33). Tikėjimas į dieviškajį Mokytoją suteikia mums jėgų pasitikint žvelgti į ateitį. Brangūs kunigai, Kristus deda į jūs viltis. Sekdami šventojo Arso klebono pavyzdžiu, leiskitės būti Jo pagaunami, o tada šiandieniame pasaulyje ir jūs būsite vilties, susitaikymo ir taikos šaukliai!

Nuoširdžiai jus laiminu.

Vatikanas, 2009 m. birželio 16 d.
(www.katalikai.lt)

